

Grov gammel eik i området Søndre Gjeskefjell

Foto: Øyvind Gammelmo

Høring av verneplan for skog - forslag om vern av områdene Søndre Gjeskefjell, Ørnehallen, Østeråfjellet, utvidelse av Navassfjell naturreservat og utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat

Drangedal kommune

Innhold

Bakgrunn	2
Om verneplanarbeidet og frivillig vern av skog.....	2
Hjemmelsgrunnlag	3
Saksgang.....	3
Meldingsfasen	3
Fylkesmannens kommentarer til de innkomne merknadene	9
Videre saksbehandling	10
Verneplanens omfang.....	10
Faktaark Søndre Gjeskefjell	11
Faktaark utvidelse av Navassfjell naturresevat	13
Faktaark utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat	15
Faktaark Ørnehallen naturreservat	18
Faktaark for Østeråfjellet naturresevat	20
Skogbruksopplysninger.....	23
Forslag til verneforskrifter	24
Kommentarer til enkelte av bestemmelsene.....	24
Forslag til forskrift for Søndre Gjeskefjell naturreservat, Drangedal kommune, Vestfold og Telemark fylke	26
Forslag til forskrift for Navassfjell naturreservat, Gjerstad kommune i Agder fylke og Drangedal kommune i Vestfold og Telemark fylke	29
Forslag til forskrift for Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, Gjerstad kommune i Agder fylke og Drangedal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark fylke.	32
Forslag til forskrift for Ørnehallen naturreservat, ...	36
Forslag til forskrift for Østeråfjellet naturreservat	39

Bakgrunn

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag om vern av fem områder i Drangedal kommune. Forslaget omfatter opprettelse av tre nye naturreservater og utvidelser av to etablerte naturreservater. For området som ble kalt Rømmeltut i meldingsfasen vil det bli en utvidelse av Navassfjell naturreservat i Gjerstad kommune i Agder fylke. For området som ble kalt Hyllheia i meldingsfasen vil det bli en utvidelse av Solhomfjell og Kventtjønnane naturreservat i Gjerstad kommune i Agder og Drangedal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark. Verneplanarbeidet blir derfor gjort i samråd med Fylkesmannen i Agder.

Det er Åse Vøllestad Skogen AS og Havlide Jysereid AS som er grunneiere i alle områdene og som har tilbudt områdene etter ordningen om frivillig vern av skog.

Det er gjennomført naturfaglige registreringer i alle de fem områdene som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Jf. faktaarkene, med nærmere beskrivelse av områdene.

Om verneplanarbeidet og frivillig vern av skog.

Meld. St. 14 (2015 - 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne fylkesmennene tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Fylkesmannen forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Fylkesmannen forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfoldloven, som lyder slik:

”Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller*
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettningstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

Saksgang

Meldingsfasen

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 23. januar 2020. Det kom inn følgende merknader:

Merknader felles for alle områdene

NVE (brev av 04.02.2020) uttaler følgende:

«Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gått gjennom forslaget med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, hydrologiske målestasjoner m.m. NVEs vurdering er basert på informasjon i NVEs Atlas.

Det er ikke noen konflikter knyttet til eksisterende eller fremtidige energi- og kraftanlegg som NVE kjenner til i de foreslåtte områdene. Statnett og områdekonsesjonær Drangedal Everk står på adresseliste til høringen. Det er viktig at nettselskapene gir et svar for å unngå at vern kommer i konflikt med eksisterende eller planlagte prosjekter i de foreslåtte områdene. Vi ber fylkesmannen å opplyse om innspill fra nettselskapene i høringsdokumentet.»

Statnett (epost av 07.02.2020) uttaler at områdene ligger et stykke vekk fra deres ledninger og derfor ikke har betydning for dem. Statnett regner med å få beskjed om eventuelle ytterligere områder, mens grensejusteringer mv. ikke har noen betydning.

Bane NOR (brev av 10.02.2020), har ingen merknader til planarbeidet, da planområdene ikke berører jernbanens interesser.

Riksantikvaren (epost av 13.02.2020) uttaler at fylkeskommunen er høringspart for kulturhistoriske interesser i slike saker. Riksantikvaren viser derfor til kulturminneforvaltningen i Vestfold og Telemark fylkeskommune og behandler ikke saken.

Landbruksdirektoratet (brev av 28.02.2020) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene. Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- *o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer*
- *o Traktorvei i forbindelse med jordbruk*
- *o Støl/seterområde*
- *o Beite*
- *o Reindrift*

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for

hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Forsvarsbygg (brev av 04.03.2020) uttaler følgende:

«Vi viser til oppstart av verneprosess på eiendommene Åse Vøllestad Skogen AS og Havlide Jysereid AS i Drangedal kommune. Forsvarsbygg gir hørings svar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ber om at det i forskrift til de enkelte verneplaner inntas nødvendige unntaksbestemmelser som ivaretar hensynet til militær operativ virksomhet. Vi ber også om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy medtas i forskrift slik at også hensynet til militær luftoperativ virksomhet ivaretas.»

Direktoratet for mineralforvaltning, DMF, (brev av 10.03.2020) uttaler følgende:

«Mineralressurser kan inndeles i fem ulike grupper:

- Industrimineraler som for eksempel kalkstein, olivin, kvarts, grafitt og dolomitt*
- Naturstein som for eksempel larvikitt, granitt, marmor, skifer og murestein*
- Byggeråstoffer som for eksempel leire, sand, grus, pukk og offshorestein*
- Metalliske malmer som for eksempel jern, nikkel, titan og molybden*
- Energimineraler som for eksempel steinkull, uran og thorium*

Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Dersom ressursene bygges ned eller båndlegges på en annen måte, er de i mange tilfeller utilgjengelig i overskuelig framtid. Mineralressurser representerer store verdier. Utvinning av denne type ressurser gir grunnlag for annet næringsliv. DMF er i denne sammenhengen opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttelse, blir hensyntatt i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å båndlegge mineralressurser innenfor selve verneområdet også medføre arealrestriksjoner utenfor verneområdet, og på denne måten legge begrensninger eller føringer for uttak av mineralressurser utenfor verneområdet. Graden av restriksjoner i områdene rundt verneområdet vil avhenge både av hva slags verdier som ligger til grunn for vernet og hva slags mineralressurser som kan være aktuelle å ta ut. Hvordan mineralressurser driftsmessig tas ut, topografi m.m kan også være av betydning for grad av konflikt mellom verneområdeinteresser og muligheter for utnyttelse av mineralressurser nært verneområder.

Mineralressurser i og i nærheten av verneområdene

I følge kartdatabasene fra Norges geologiske undersøkelse (NGU), er det ikke registrert viktige mineralressurser innenfor verneområdet. Nordøst for område Hyllhei er det registrert en forekomst av sand og grus med lokal betydning¹. Det er ikke registrert uttak av masser i forekomsten. Det er også registrert en forekomst av sand og grus med lokal betydning² mellom områdene Ørnehallen og Østeråfjellet. Det er tatt ut masser fra forekomsten i flere

små massetak. Vi vurderer at eventuelle uttak av grus i disse forekomstene ikke kommer i konflikt med verneområdeinteressene.

DMF har derfor ingen merknader til forslag om opprettelse av frivillig vern av skog på Gjeskefjellet sør - Ørnehallen - Østeråfjellet - Hyllheia og Rømmeltut i Drangedal kommune.

*Eventuell drift av framtidige funn av forekomster av mineralske ressurser
Regjeringen er opptatt av å legge til rette for fremtidig vekst i mineralnæringen.
Naturområdene som forslås vernet, kan inneholde mineralforekomster som kan gi
grunnlag for fremtidig verdiskaping og næringsutvikling. Vern av de foreslåtte
naturområdene utelukker ikke muligheten for eventuell utnyttelse av funn av
betydelige mineralressurser dersom slik virksomhet kan skje på en miljømessig
forsvarlig måte.*

*Dersom ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske
ressurser i verneområdene, må eventuell uttak av disse forekomstene vurderes
konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i
naturmangfoldloven § 48. Denne lyder: 'Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra
et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke
verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige
samfunnsinteresser gjør det nødvendig.*

Søndre Gjeskefjell naturreservat

Språkrådet, (brev av 30.01.2020) uttaler følgende:

*«Sentralt stedsnavnregister (SSR) har registrert både Gjeskefjell og Gjeskefjellet som
tilrådde skrivemåter. For andre navn i området med samme forledd er både Jeske- og Gjeske
registrert som tilrådde skrivemåter. Vi har derfor bedt Kartverket om å reise formell
navnesak på disse navnene for å få fastsatt skrivemåten. Fylkesmannen må vente til det er
gjort vedtak i den formelle navnesaken før skrivemåten av naturreservatnavnet kan
fastsettes.*

Generelt tilrår vi å sette utmerkingsledd foran hovednavnet, altså Søndre Gjeskefjell(et).»

Utvidelse av Navassfjell naturreservat (kalt Rømmeltut i meldingsfasen)

Språkrådet, (brev av 30.01.2020) uttaler følgende:

«Hyllheia (utvidelse) og Rømmeltut (utvidelse)

*Fylkesmannen opplyser i e-post datert 30.1.2020 at det ikke er tatt standpunkt til
navnsettingen av disse to utvidede områdene ennå. Vi uttaler oss derfor ikke om disse to
områdene før det foreligger konkrete navneforslag.»*

Fylkesmannen i Agder (brev av 03.03.2020) uttaler følgende:

«Vi viser til brev av 23.01.2020 med melding om oppstart av verneprosess, blant annet, for utvidelse av to naturreservater i Gjerstad kommune. Fylkesmannen i Agder uttaler seg til de to områdene i Agder; Hyllhei som innebærer en utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat og Rømmeltut som er en utvidelse av Navassfjell naturreservat. Verneprosessen skjer gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Biofokus gjennomførte en naturfaglig registrering av tilbudt område for frivillig vern av skog i området Hyllhei-Rømmeltut i 2018. Samlet sett har området blitt vurdert som nasjonalt verneverdig (***) og med en middels mangeloppnåelse. Kjerneområder er kun registrert innenfor foreslått utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, jf. rapporten fra Biofokus. Innenfor de to kjerneområdene er det registrert et rikt artsmangfold med mange trua og krevende arter.

Fylkesmannen i Agder ser positivt på de foreslåtte utvidelsene av Navassfjell naturreservat og Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat. Slik vi ser det, vil særlig utvidelsen av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat tilføre eksisterende verneområde et større areal med nasjonalt viktige verneverdier. Vi forutsetter at dagens verneforskrifter videreføres for de to naturreservatene i Gjerstad kommune og ber om å bli holdt orientert i den videre verneprosessen.»

Utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat (kalt Hyllheia i meldingsfasen)

Språkrådet, (brev av 30.01.2020) uttaler følgende:

«Hyllheia (utvidelse) og Rømmeltut (utvidelse)»

Fylkesmannen opplyser i e-post datert 30.1.2020 at det ikke er tatt standpunkt til navnsettingen av disse to utvidede områdene ennå. Vi uttaler oss derfor ikke om disse to områdene før det foreligger konkrete navneforslag.»

Fylkesmannen i Agder (brev av 03.03.2020) uttaler følgende:

«Vi viser til brev av 23.01.2020 med melding om oppstart av verneprosess, blant annet, for utvidelse av to naturreservater i Gjerstad kommune. Fylkesmannen i Agder uttaler seg til de to områdene i Agder; Hyllhei som innebærer en utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat og Rømmeltut som er en utvidelse av Navassfjell naturreservat. Verneprosessen skjer gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Biofokus gjennomførte en naturfaglig registrering av tilbudt område for frivillig vern av skog i området Hyllhei-Rømmeltut i 2018. Samlet sett har området blitt vurdert som nasjonalt verneverdig (***) og med en middels mangeloppnåelse. Kjerneområder er kun registrert innenfor foreslått utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, jf. rapporten fra Biofokus. Innenfor de to kjerneområdene er det registrert et rikt artsmangfold med mange trua og krevende arter.

Fylkesmannen i Agder ser positivt på de foreslåtte utvidelsene av Navassfjell naturreservat og Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat. Slik vi ser det, vil særlig utvidelsen av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat tilføre eksisterende verneområde et større areal med nasjonalt viktige verneverdier. Vi forutsetter at dagens verneforskrifter videreføres for de to naturreservatene i Gjerstad kommune og ber om å bli holdt orientert i den videre verneprosessen.»

Ørnehallen naturreservat

Språkrådet, (brev av 30.01.2020) uttaler følgende:

*«Ingen merknader. Navnet passer på området, og **Ørnehallen** er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i SSR.»*

Østeråfjellet naturreservat

Språkrådet, (brev av 30.01.2020) uttaler følgende:

*«Ingen merknader. Navnet passer på området, og **Østeråfjellet** er tilrådd skrivemåte for naturnavnet i SSR.»*

Fylkesmannens kommentarer til de innkomne merknadene

Merknader felles for alle områdene

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at områdene som nå foreslås vernet ikke har veier eller støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det i verneforskriftene.

Når det gjelder uttalelsen fra Forsvarsbygg, så er de ønskede bestemmelsene tatt med i alle verneforskriftene i verneplanen.

Søndre Gjeskefjell naturreservat

Når det gjelder uttalelsen fra Språkrådet, så har vi valgt å endre navnet til Søndre Gjeskefjell. Siden Språkrådet uttaler at både Gjeskefjell og Gjeskefjellet er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR), ser vi ikke grunnlag for å utsette verneplansaken i påvente av en navnesak slik Språkrådet ber om. Skulle navnesaken føre til annet resultat, så får vi eventuelt endre navn på verneområdet i etterkant. Spesielt av hensyn til grunneierne som har tilbudt områder for frivillig vern, så er det viktig at saksbehandlingstiden blir så kort som mulig.

Utvidelse av Navassfjell naturreservat

I oppstartsmeldingen ble det brukt navnet Rømmeltut for dette området. Siden det dreier seg om en utvidelse av Navassfjellet NR vil det i fortsettelsen være riktig å bruke dette navnet.

Utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat

I oppstartsmeldingen ble det brukt navnet Hyllheia for dette området. Siden det dreier seg om en utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane NR vil det i fortsettelsen være riktig å bruke dette navnet.

Ørnehallen naturreservat

Ingen spesifikke kommentarer.

Østeråfjellet naturreservat

Ingen spesifikke kommentarer.

Avgrensning av verneområdene

Etter innspill fra grunneier etter oppstartsmeldingen er det gjort noen endringer av grensene for alle områdene, unntatt for Søndre Gjeskefjell.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdene og forslag til verneforskrifter sendes nå på en felles sentral og lokal høring med frist **1. juli 2020**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredninga.

Etter høring vil Fylkesmannen oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Direktoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

Verneplanens omfang

Navn på naturreservat	Gnr./bnr. i Drangedal kommune	Areal/areal på utvidelse i daa	Verneverdi
Søndre Gjeskefjell	31/5	511	***(nasjonal)
Utvidelse av Navassfjell	31/5	745	***(nasjonal)
Utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane	42/1	3091	***(nasjonal)
Ørnehallen	31/5, 42/1	1017	** (regional)
Østeråfjellet	31/5	378	** (regional)

Faktaark Søndre Gjeskefjell

LOKALITET:	Søndre Gjeskefjell
KOMMUNE:	Drangedal
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	511 daa
HØYDE OVER HAVET:	300-425 m o.h.
BERØRT EIENDOM:	Gnr./bnr. 31/5

OMRÅDEBESKRIVELSE

Lokaliteten består hovedsakelig av ei ganske lang sør- og vestvendt li sør for Gjeskefjell som faller sammen med grensa til Gjerstad kommune i Agder.

Området er sør- og sørvestvendt, og dette gir et varmt lokalklima. Berggrunnen består av granitt og løsmassene består av avsmeltningsmorene og stedvis bart fjell eller tynt morenelag.

Vegetasjonssone: Området er klart oseanisk (O2) og ligger på grensen mellom mellomboreal og sørboreal vegetasjonssone. (40% sørboreal og 60% mellomboreal).

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Eikedominert skog preger lokaliteten, og det forekommer spredt med grove eiketrær og dels også grove eikelæger (minst 20 grove eiker observert, med største på over 1 m i omkrets). I tillegg er det en del furu, og det finnes også enkelte høgstubber og grove læger av furu. Det er også noe gran, osp, bjørk, samt innslag av rogn, selje, hassel, alm, lønn, lind (lokalt bestandsdannende i vest) og barlind. Lokalt, bl.a. i ei kløft helt i nordvest, er det innslag av grov gran og grove granlæger. Hogstspor forekommer spredt, men bl.a. i nevnte i kløft ble slike ikke funnet. Mens det i den sørvendte lia er mest tørr, ikke spesielt rik eikeskog, er det i vest lokalt rikere lågurtskog og dels edellauvskog, bl.a. med funn av et frodig kildesamfunn.

Hogstspor forekommer spredt, men generelt sett fremstår skogen som urørt. Det finnes godt med død ved i hele området og kontinuiteten ansees som god. Det er stor variasjon i treslag og virkelig gamle trær finnes gjennom hele lokaliteten - i all hovedsak eik, men det finnes også biologisk gamle individer av barlind, furu, gran og andre løvtrær og edelløvtrær.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. EN = Sterkt truet, VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Det er registrert en rekke rødlistede arter innenfor verneforslaget. Av trær finnes det gode populasjoner av barlind (VU). Alm (VU) forekommer også spredt i området. På en del av almene er det også registrert almelav (NT). I tillegg til almelav er de rødlistede lavene rosa tusselav (VU), ruteskorpe (NT), rimmål (NT) og breinål (VU) registrert. Det finnes også godt utviklede lungeneversamfunn her med lungenever, skrubbenever og sølvnever. Av rødlistede sopper er eikeknivkjuke (EN) og narrekjuka (VU) registrert.

Verneforslaget utgjør et forholdsvis lite område på 511 daa. Hele området fremstår imidlertid som nokså urørt og lite påvirket. En sti går igjennom området og det finnes spredte spor etter tidligere plukkhogst. Død ved forekommer jevnt gjennom hele området og kontinuiteten er god. Det finnes godt med gamle bartrær (både furu, gran og barlind) samt boreale løvtrær som osp og bjørk, samt innslag av rogn og selje. Gamle løvtrær finnes det rikelig med. I all hovedsak er de største verdiene knyttet til eik, men hassel, lind, alm og spisslønn finnes med gode bestander.

Vegetasjonen varierer noe fra tørr furuskog til fuktigere granskog i søkk, til varmekjær edelløvsog i lisiden under den bratte bergveggen. Topografien varierer en del, men er noe begrenset på grunn av det begrensede arealet. Vegetasjonen er stedvis noe rik. Det er registrert en rekke rødlista og sjeldne arter her og potensialet for flere vurderes som middels til høy. Det antas også at lokaliteten er viktig for insekter som er knyttet til død ved av edelløvtrær - spesielt eik. Arronderingen vurderes som meget god og all verneverdig skog er tatt med i verneforslaget. Området vurderes samlet som nasjonalt verneverdig (***).

Området oppnår middels mangeloppfyllelse på grunn av at neste 50% av arealet inngår som gammel edelløvsog. Både rik blandingsskog i lavlandet og eikeskog har stort udekket vernebehov i fylket (Framstad m.f. 2017).

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik blandingsskog i lavlandet og gammel edelløvsog med dominans av eik, med mye død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av karplanter, sopp og lav.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Ingen merknader.

LITTERATUR

Gammelmo Ø. 2019. Naturverdier for lokalitet Gjeskefjell sør, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus. 7 s.

Faktaark utvidelse av Navassfjell naturreservat

LOKALITET:	Utvidelse av Navassfjell NR
KOMMUNE:	Drangedal
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	745 daa
HØYDE OVER HAVET:	.....m o.h.
BERØRT EIENDOM:	Gnr./bnr.: 31/5

OMRÅDEBESKRIVELSE

Dette er en stor nøkkelbiotop i ei hovedsakelig sørvendt og dels bratt li på grensa mellom Vestfold og Telemark (Drangedal) og Agder (Gjerstad). Området er registrert i Naturbase (ID BN00039289) og ble undersøkt sist på 1990-tallet. Arealet som ble undersøkt ligger både i Drangedal og Gjerstad kommuner. Området er registrert under naturtypen *Gammel barskog*, med utvalgt naturtype *Hule eiker*. Verdivurderingen er svært viktig. Beskrivelse framkommer av kapitlet under.

Navassfjell ble også undersøkt i forbindelse med Statskogprosjektet i 2004 og det foreligger en fagrapport utarbeidet av BioFokus:

http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2004_DP2_Navassfjell.pdf

Siden denne undersøkelsen i sin helhet foregikk i Gjerstad er ikke dataene fra den undersøkelsen lagt til grunn her.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Furu er totalt sett dominerende treslag, men stedvis er det også mye eik (dels som rein eikeskog), samt innslag av en del gran, osp, og mer sparsomt med bjørk, rogn, selje, hassel, lønn, lind og barlind. Vegetasjonstypene er ganske varierte. I tillegg til tresatte typer, er det en del åpen blokkmark. Rike sig og berghamre forekommer også. Sentralt i området ligger en liten ugrøftet sump og noen mindre kløfter med gammel skog.

Grove trær forekommer sparsomt av de fleste treslagene, innbefattet svartor, lind og barlind, men av eik ble det funnet minst 10-15 grove og oftest hule trær. Omlag halvparten av disse hadde også grov sprekkebark. I tillegg stod det et 10-talls grove høgstubber av furu i området, og området kan ha ganske lang kontinuitet i grove furutrær. Dødt trevirke forekommer jevnt utbredt og lokalt ganske mye, av de fleste treslag og i ulike nedbrytningsstadier. Flere rødlistearter og signalarter av sopp og lav ble funnet på nøkkelementer av eik og osp. Totalt vurderes området som svært viktig.

FORMÅL

Formålet med utvidelsesområdet er å supplere Navassfjell naturreservat med et område som inneholder boreonemorale blandingsskoger med stor treslagsvariasjon, der blåbærikekog og blåbærgranskog er de vanligste vegetasjonstypene. Området inneholder også urterike edelløvskoger og blandingsskoger, og forekomsten av barlind (flere enn 100 trær) er et kjennemerke for området, foruten en rekke gamle og grove eiker.

Utvidelsesområdet har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av en rekke trua og sjeldne vedboende sopparter (og insekter?) knyttet til eik, osp og furu.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Området ble kalt Rømmeltut i meldingsfasen.

LITTERATUR

Olberg S., Gammelmo Ø. 2019. Naturverdier for lokalitet Hyllhei-Rømmeltut, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus. 8 s.

Faktaark utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat

LOKALITET:	Utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane NR
KOMMUNE:	Drangedal
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	3091 daa
HØYDE OVER HAVET:	300 – 525 m.o.h.
BERØRT EIENDOM:	Gnr./bnr.: 42/1

OMRÅDEBESKRIVELSE

Beskrivelsen dekker bare de mest verdifulle delene av det foreslåtte området. Området ligger sørvest i Drangedal, mot grensen til Nissedal kommune, rett ovenfor Gjerstad kommune. Området ligger inntil naturreservatet Solhomfjell og Kvenntjønnane, og inkluderer deler av Svarteberg inkludert den sørvendte lisiden ned til bekkefarene fra Kothøl, og østover mot grusvei ved Seteren.

Området består dels av noe flatt og småkupert terreng opp mot 525 m o.h. på Svarteberg, og ellers av sørøstvendte til sørvestvendte lisider med fjellvegger og bart berg i overganger mot skog på finere substrater eller blokkemark, ned mot bekkedrag på 300 m o.h. Berggrunnen består av granitt, med bart fjell i de høyereliggende delene og med noe tynn morene i de lavereliggende delene (NGU 2019).

Vegetasjonsseksjon: O2-Klart oseanisk, vegetasjonssone: mellomboreal 60% (ca 650daa) sørboreal 40% (ca 430daa). Området ligger i sørboreal og mellomboreal vegetasjonssone og i klart oseanisk vegetasjonsseksjon.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Utenfor de to kjerneområdene er vegetasjonen i all hovedsak fattig, og består av røsslyng-blokkebærfuruskog, bærlyngskog og litt blåbærskog. Noe fattigmyr forekommer også. Furu er dominerende treslag, med granskog i mer beskyttede partier, og her gjerne med litt innslag av bjørk, litt eik og andre boreale løvtrær. I deler av den sørvendte skrenten nedenfor Svartberget er blåbær-edelløvskog med varierende innslag av furu, samt rik edelløvskog med lavurteikeskog og noe rasmarsklindeskog - gjerne i mosaikk med gammel eikeskog - dominerende.

Eik, hassel og lind er her dominerende treslag, med innslag av spisslønn, alm, osp, bjørk, rogn og selje. Av mer basekrevende arter er blant annet myske, vårerteknapp, skogfiol, knollerteknapp, sanikkel, liljekonvall, kranskonvall, skogsalat, ormetelg og hengeaks påvist innenfor kjerneområdene. Skogen står på bart fjell, på fjell med litt finmateriale, og i lisidene til dels på blokkemark, med eller uten et dekke av finmateriale.

De løvskogsdominerte arealene i Haglåslia nedenfor Svartberg er svakt ensjiktet til flersjiktet, uten spor etter nyere inngrep. Løvskogen innehar mange titalls gamle eiketrær med hulheter, og eik med stammediametere på opp mot 120 cm forekommer. Grove eikegadd i ulik nedbrytningsgrad forekommer, mens tynnere eikeved og stående død ved av eik i ulike

utforminger er svært vanlig. Det finnes også noen få lind med hulldannelse (mindre enn 40 cm i diam.) og noe dødved av lind i ulike nedbrytningsgrader og dimensjoner. Noe dødved av osp og en del dødved av hassel og bjørk forekommer, mens det av furu er mer enkeltforekomster av kvalitetsdødved i randsonene av løvskogen. Furuskogen er stedvis gammel, og noe død ved av furu (både gadd og læger) finnes spredt men fåtallig i det meste av verneforslaget. I de få grandominerte partiene er det innslag av eldre granskog, men granskogen har generelt lite død ved. Spor etter tidligere branner er synlig på enkelte gamle dødvedrester.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. EN = Sterkt truet, VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

De aller fleste funnene av rødlistearter og signalarter ble gjort innenfor de to kjerneområdene. Mangfoldet knyttet til gamle, hule eiketrær og død ved av eik er svært godt, med funn av arter som eikeknivkjuke (EN), eikegullbasse (VU), oksetungesopp (NT), ruteskorpe (NT), almelav (NT), rustdoggnål (NT) og svovelkjuke med angrep av kjukeboreren *Cis fagi* (NT). Brun tremaur ble påvist i en hul eik og billen *Paromalus parallelepipedus* ble funnet under ospebark. På grov død ved av bjørk ble det gjort mange funn av knuskkjukemøll (*Scardia boletella*) (EN). Noe lungenever og sølvnever ble observert spredt i lokaliteten. Litt alm (VU) finnes innenfor det ene kjerneområdet. Et ferskt klekkeshull av trebukken *Tragosoma depsarium* (VU) i en furulåg ble påvist i Haglåslia, og et par funn av furustokkjuke tilsier høy alder på en del av furutrærne innenfor verneforslaget. Det er et stort potensial for rødlistede biller, vedboende sopp og blant enkelte grupper av lav og jordboende sopp, særlig innenfor og i nærheten av de to kjerneområdene.

Utvidelsesområdet anses som et godt arrondert område med liten grad av inngrep de siste tiårene. Området skårer middels til høyt på de målte gammelskogsparameterne dødvedmengde, dødvedkontinuitet og gamle trær. Også stedsbetingete parametere som rikhet, topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og treslagsfordeling skårer middels høyt.

Funn av 10 rødlistearter i ulike organismegrupper, hvorav to av artene er sterkt truet, samt høyt potensial for ytterligere rødlistearter, gir høy skår for parameteren artsmangfold. Området skårer lavt på størrelse. De største kvalitetene ved området er forekomsten av svært mange gamle og hule eiketrær med tilhørende store mengder med død ved av eik og til dels andre treslag. Rik lavurte-delløvskog er en sårbar naturtype og gammel eikeskog med gamle eiketrær er en internasjonal ansvars-skogtype.

Utvidelsesområdet vurderes samlet som et verneverdig område av nasjonal verdi, tilsvarende tre stjerner (***)

FORMÅL

Formålet med utvidelsesområdet er å supplere Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat med et område som inneholder forekomster av rik lågurt-edelløvskog i lavlandet og gammel eikeskog, med mange gamle og hule trær og store mengder død ved.

Utvidelsesområdet har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av sopp, lav og insekter.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Området ble kalt Hyllheia i meldingsfasen.

LITTERATUR

Olberg S., Gammemo Ø. 2019. Naturverdier for lokalitet Hyllhei-Rømmeltut, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus. 8 s.

Faktaark Ørnehallen naturreservat

LOKALITET:	Ørnehallen
KOMMUNE:	Drangedal
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	1017 daa
HØYDE OVER HAVET:	229-488 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	Gnr./bnr.: 31/5, 42/1

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger langs en sørvest vendt lise fra et stykke sør for Ørnehalldalen og ned til Grimsdalen, rett nord for Jysereid i Drangedal. Området heller sørvestover i hele sin utstrekning. Mindre sig finnes spredt gjennom området.

Berggrunnen består i hovedsak av øyegneis, granitt og foliert granitt (NGU 2018). Løsmassene består av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunn, skredmateriale og torv.

Ørnehallen ligger i sørboreal vegetasjonssone, vegetasjonseksjon O2-Klart oseanisk.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

I sør finnes rik edelløvskog med utformingene lågurteikeskog og rasmark-lindeskog, sistnevnte skogtype finnes i overganger mot noe blåbæreikeskog. Området domineres av intermediære vegetasjonstyper i skog (svak lågurtskog), men det er forholdsvis stort innslag av fattige vegetasjonstyper (bærlyng- lyngskog), særskilt i høyereliggende områder, og det er i tillegg en del rike arealer (lågurtskog) innenfor avgrensningens lavereliggende deler. Eik er det dominerende treslaget i store deler av det tilbudte arealet, og furu tar gradvis over dominansen i høyereliggende områder.

Det finnes rikelig med død ved i området og gode innslag av gamle og hule eiketrær. Grov død ved av eik finnes spredt. Også av osp er det en del læger og enkelte stående, døde tørrtrær, gjerne med spettehull. Kontinuiteten av død ved virker å være god. Det er rikelig med forekomster av død ved og alle treslag (i varierende grad) er representert i de fleste nedbrytningsstadier.

Området har gjennomgående stor treslagsvariasjon. Innenfor undersøkt området er det på det jevne stor spredning i aldersklasser. Det forekommer imidlertid hogststubber i de ytre delene av undersøkelsesområdet i nord, samt et fåtall spredt i området trolig etter plukkhogst.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Artsmangfoldet i undersøkt område er rikt og det er påvist en rekke krevende arter med forskjellige økologiske preferanser innen artsgruppene sopp, lav, insekter og karplanter.

Følgende rødlistede arter i henhold til Norsk rødliste for arter 2015 ble påvist: Alm, *Ulmus glabra* (VU), ruteskorpe *Xylobolus frustulatus* (NT), eikegreinkjuka *Pachykytospora tuberculosa* (NT), almelav *Gyalecta ulmi* (NT), rustdoggnål *Sclerophora coniophaea* (NT), sinoberbille *Cucujus cinnaberinus* (NT) og knuskkjukemøll *Scardia boletella* (NT).

Karplantefloraen varierer en del med hensyn til rikhet. Den består hovedsakelig av fattig vegetasjon i høyereliggende områder og intermediær til rik vegetasjon i lavereliggende områder. De soleksponerte lisidene, skrenter og berg som strekker seg over nær sagt hele undersøkelsesområdet gir et videre potensial for krevende varmekjære insekter.

Ørnehallen omfatter et areal med nokså stor variasjon i vegetasjon. Området framstår middels urørt og det er stedvis få spor etter påvirkning. Lokaliteten scorer høyt for mengde død ved, gamle edelløvtrær og artsmangfold. Middels score oppnås for urørthet, kontinuitet av død ved, gamle løvtrær, treslagsfordeling, variasjon i vegetasjon, rikhet og arrondering. Området vurderes samlet som regionalt verneverdig (**).

Området oppnår høy mangeloppfyllelse som følge av 162 daa rik edelløvsskog i lavlandet og 77 daa gammel edelløvsskog. Både rik edelløvsskog i lavlandet og eikeskog har stort udekket vernebehov i fylket (Framstad m.fl. 2017).

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik edelløvsskog i lavlandet med utformingene lågurteikeskog og rasmark-lindeskog, med mye død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av sopp, lav, insekter og karplanter.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Aralet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Ingen merknader.

LITTERATUR

Gammelmo Ø., Olberg S. 2019. Naturverdier for lokalitet Ørnehallen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus. 7 s.

Faktaark for Østeråfjellet naturreservat

LOKALITET:	Østeråfjellet
KOMMUNE:	Drangedal
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	378 daa
HØYDE OVER HAVET:	234-482 m o.h.
BERØRT EIENDOM:	Gnr./bnr.: 31/5

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området består av en øst- til sørøstvendt lise som ligger ved Østeråfjellet, sørvest for Jysereid i Drangedal.

Berggrunnen består av diorittisk til granittisk gneis, migmatitt, dekket av noe tynn morene nederst i lia, ellers med bart fjell.

Østeråfjellet ligger i sørboreal vegetasjonssone og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2).

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Østeråfjellet har mest fattig og tørr, men og en del rik vegetasjon. Innenfor det ene kjerneområdet som er registrert, er det rik edelløvskog med en blanding av rasmarkslindeskog og lavurteikeskog, samt en god del blåbærikekog i kantarealene. Eik er dominerende treslag innenfor kjerneområdet, med en god del lind i partier (nesten rene utforminger i små partier), hassel og en del spisslønn.

Ellers er det noe varierende innslag av osp, ask, selje, rogn, hegg, bjørk, gran og furu. Skogen i kjerneområdet står på blokkemark med et noe varierende dekke av løsmasser, og ellers på skrint berg.

Av litt basekrevende arter ble det registrert myske, liljekonvall, skogflatbelg, skogsalat, knollerteknapp, skogfiol, kranskonvall, gulaks, hengeaks og skogsvingel. Noen rosebusker og litt bringebær forekommer, samt at einstape er tallrik. Einer er dominerende i busksjiktet i de mindre rike partiene. Utenom kjerneområdet er det i all hovedsak fattig vegetasjon med impediment eller dominans av røsslyng-blokkebærfuruskog og noe bærlyngskog og blåbærskog. Her er furu dominerende treslag, med noe innslag av bjørk.

Utenfor kjerneområdet er det eldre furuskog i sørvest, opp mot toppen av Østeråfjellet, mens det er en klar dominans av ung furu og bjørk i de resterende delene av de høyereliggende partiene videre nordover. Stedvis i skrenten (utenom kjerneområdet) er det noen eldre trær, men også her er det oppslag av furu og noe borealt løv etter en brann for rundt 30 år siden som dominerer. Innenfor kjerneområdet er middels gammel eik dominerende, og det er også god eikeforyngelse innenfor kjerneområdet. I tillegg er det flere titalls gamle og svært gamle eiketruer her. Også av de andre løvtreslagene er det fin variasjon i alderssammensetningen, selv om de virkelig gamle trærne kan mangle for enkelte treslag.

Det er en god del grovt, dødt trevirke i ulike stadier, spesielt av eik i kjerneområdet. Middels til godt nedbrutt virke dominerer, men noe fersk død ved forekommer også. Flere trær i øvre

deler av lokaliteten er brannskadd eller ble drept av brann for rundt 30 år siden, og mye av den gamle dødveden i området har brannspor.

Totalt er det flere titalls grove eiketrær på opp mot 1 m i diameter, og de fleste av disse er hule, samt at en håndfull av disse også har grov sprekkebark. Flere av de hule eiketrærne har synlig rødmyld i hulheten. I tillegg finnes det et titalls grove eikelæger og grove eikegadd. Det finnes også enkelte grove trær av lind, gran, osp og spisslønn med hulldannelse.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. EN = Sterkt truet, VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

På død ved av bjørk med knuskkjuka fantes gamle angrep av knuskkjukemøll *Scardia boletella* (EN). På gamle eiketrær ble det gjort funn av eikegreinkjuka *Pachykytospora tuberculosa* (NT) og ruteskorpe *Xylobolus frustulatus* (NT) i 2018, og i en svovelkjuka voksende på en hul eik ble det påvist eikvedsoppbille *Mycetophagus piceus* (NT). Fra tidligere (1999) er eikeorangelav *Caloplaca lucifuga* (VU), eikegreinkjuka (NT), oksetungesopp (NT), eikeskinn påvist på eik, mens begerfingersopp ble sett på osp. Vanlig blåfjelllav, sølvnever og lungenever er påvist innenfor kjerneområdet og ask *Fraxinus exelsisor* (VU) og alm *Ulmus glabra* (VU) finnes sparsomt.

Mulden i tre av de hule eikene ble raskt sjekket, og i alle ble det påvist Alleculinae-larver, som fort kan ha vært en rødlisteart. Potensialet for rødlistede biller tilknyttet hule eiker anses som svært godt. Utenom kjerneområdet er det et lavt potensial for rødlistearter, og slike arter er i så fall begrenset til små lommer med edelløvsog eller forekomster av død ved av furu.

Østeråfjellet har stor grad av urørthet de siste tiårene, uten noen tekniske inngrep. Området skårer middels til høyt på de målte gammelskogsparemetene (mengde død ved, dødvedkontinuitet, og gamle trær (utenom bartrær)) og på stedsbetingete paremetere som rikhet, topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og treslagsvariasjon. Funn av åtte rødlistearter i litt ulike organisme-grupper, hvorav fem av artene er truet, samt et godt potensial for ytterligere arter, gir relativt høy uttelling for paremeteren artsmangfold. De største kvalitetene ved området er forekomsten av mange hule eiker, mye grov eikeved og noe rik edelløvsog (lavurt-eikeskog og rasmarkslindeskog).

Østeråfjellet vurderes samlet som et verneverdig område med regional til nasjonal verdi, og vurderes som et sterkt to-stjerners-område (**).

Østeråfjellet oppnår høy mangeloppfyllelse på mangelnaturtyper som følge av forekomsten av en god del gammel og rik edelløvsog. Gammel eikeskog med biologisk gamle eiker er også vurdert som en internasjonal ansvars-skogtype. Området har høy verdi på biologisk gammel skog, men mangler høybonitetsskog og lavlandsskog, og oppnår derfor middels mangeloppfyllelse på generelle mangler. Storområder og restaurerings- og utviklingspotensial er lite aktuelt for dette området. Samlet oppnår dermed Østeråfjellet middels mangeloppfyllelse.

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik edelløvskog med utformingene blåbæreikeskog, lågurteikeskog og rasmark-lindeskog, med en del død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av sopp, lav, insekter og karplanter.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Ingen merknader.

LITTERATUR

Olberg S. 2019. Naturverdier for lokalitet Østeråfjellet, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2018. NaRIN faktaark. BioFokus.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Navn på område	Total-areal	Produktivt areal i dekar				Annet areal i dekar			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Skogkl.	Annet	m ³ /daa	m ³
Søndre Gjeskefjell										
Utvidelse av Navassfjell NR										
Utvidelse av Solhomfjell og Kvenntjønnane NR										
Ørnehallen										
Østeråfjellet										

*Data fra AT Skog.

Forslag til verneforskrifter

Kommentarer til enkelte av bestemmelsene

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er omlag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 pkt. d.

Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet

Aktuelle bygninger, veier og installasjoner som eksisterer på vernetidspunktet blir vanligvis tegnet inn på vernekartet. I § 4 Generelle unntak er det åpnet for vedlikehold av disse.

Vedlikehold og merking av stier vist på vernekartet

Der det finnes stier i områdene, og det er ønskelig at disse kan holdes åpne for ferdsel som i dag, så står det vanligvis et unntak under § 4 om dette. Stiene er da avmerket på vernekartet. Enkel rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stien kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn.

Motorferdsel

Motorferdsel er forbudt etter § 5 pkt. a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Løyver kan gis for flere år.

I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning

I naturreservater er bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning vanligvis bare tillatt der det finnes veier eller stier. Der det er snaufjell kan sykling også skje utenfor stiene.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger.

Det kan etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger. Dette er en standard regel vi har med i alle verneforskrifter, og som brukes dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet. Det vil normalt bli gitt flerårige tillatelser.

Bålbrenning

Sentrale miljømyndigheter ønsker bålforbud i reservater under ca. 700 - 1000 daa.

Forslag til forskrift for Søndre Gjeskefjell naturreservat, Drangedal kommune, Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik blandingsskog i lavlandet og gammel edelløvskog med dominans av eik, med mye død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av karplanter, sopp og lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Drangedal kommune: 31/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk ..... datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Drangedal kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller

andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.

- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning og bruk av grill er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- h. Vedlikehold av eksisterende stier og veier, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende stier og veier er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lettbeltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og h og § 7 d og f.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

[Kart over Søndre Gjeskefjell naturreservat – se eget vedlegg.](#)

Forslag til forskrift for Navassfjell naturreservat, Gjerstad kommune i Agder fylke og Drangedal kommune i Vestfold og Telemark fylke

NB: Verneforskriften gjelder både eksisterende naturreservat og utvidelsesområdet.

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av sørboreale og boreonemorale blandings-skoger med stor treslagsvariasjon, der blåbæreikeskog og blåbærgranskog er de vanligste vegetasjonstypene. Området inneholder også urterike edelløvskoger, med stort innslag av gamle og grove eiketrær, samt stor forekomst av barlind.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av en rekke trua og sjeldne vedboende sopparter og insekter knyttet til eik, osp og furu.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gjerstad kommune: 28/2, 29/1.

Drangedal kommune: 31/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet ..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gjerstad kommune, Drangedal kommune, hos Fylkesmannen i Agder fylke og hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark fylke, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Beiting og utsetting av saltstein.
- f) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av gammel ferdselsveg avmerket på vernekartet.
- i) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- j) Rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c) Nødvendig uttransport av felt storvilt med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og g, og § 7 a, b, e og h.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein.
- h) Bruk av naturreservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet.
- i) Gjenreising av bu ved Bjørkebu vannet på eksisterende grunnmurer og størrelse, avmerket på vernekartet.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves FOR-2016-11-25-1390 om vern av Navassfjell naturreservat, Gjerstad kommune, Aust-Agder.

Kart over Navassfjell naturreservat, inkludert utvidelsen i Drangedal – se eget vedlegg

Forslag til forskrift for Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, Gjerstad kommune i Agder fylke og Drangedal og Nissedal kommuner i Vestfold og Telemark fylke.

NB: Verneforskriften gjelder både eksisterende naturreservat og utvidelsesområdet.

Heimel: Fastsett ved kgl.res. .... med heimel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremma av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Føremål

Føremålet med naturreservatet er å verne eit området som har særskilt naturvitskapeleg verdi som intakt og nær urørd lågareliggjande skog i boreonemoral sone, og med førekomst av særskilte naturtypar som eikeskog med grove og hole eiker.

Det er ei målsetjing å behalde verneverdiane i mest mogleg urørd tilstand, og eventuelt vidareutvikle dei.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet omfattar delar av følgjande gnr./bnr.: Gjerstad kommune: 27/5 og 28/2. Nissedal kommune: 37/1, 39/1, 39/4, 39/5 og 41/3. Drangedal kommune: 42/1.

Naturreservatet dekker eit totalareal på.....dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Miljødirektoratet ..... Dei nøyaktige grensene for naturreservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast.

Verneforskrifta med kart skal oppbevarast i Gjerstad og Nissedal kommunar, hos Fylkesmannen i Agder, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernereglar

I naturreservatet må ingen gjera noko som skadar verneverdiane som er nemnde i føremålet med vernet.

I naturreservatet gjeld følgjande vernereglar:

- a) Vegetasjonen, medrekna daude buskar og tre, er verna mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter og sopp medrekna lav eller delar av desse frå naturreservatet. Planting eller såing av tre og annan vegetasjon er forbode.
- b) Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er verna mot skade, øydelegging og unødig forstyrring. Utsetting av dyr er forbode.
- c) Området er verna mot alle tiltak som kan endre naturmiljøet, som til dømes oppføring av bygningar, anlegg, gjerde og andre varige eller mellombelse innretningar, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båtar, framføring av luftleidningar, jordkablar, kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering eller anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller anna konsentrert forureining, dumping av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av

kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga av tiltak er ikkje uttømande.

d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbode.

§ 4 Generelle unntak frå vernereglane

Vernereglane i § 3 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Beiting.
- c) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldande lovverk.
- d) Oppsetting av mellombelse, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldande lovverk.
- f) Vedlikehald av bygningar og anlegg som er i bruk og i samsvar med tilstanden på vernetidspunktet.
- g) Vedlikehald og merking av eksisterande DNT-løype frå Sandvatn til Gautefall og Havrefjell Turlags blåmerka løype avmerka på vernekartet.
- h) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved i samsvar med gjeldande lovverk.
- i) Forsiktig rydding av småbuskar og kvist på postar i samband med jakt på storvilt.
- j) Utsetjing av saltsteinar.
- k) Vedlikehald av skogsbil- og traktorveg merka på vernekartet, i samsvar med tilstanden på vernetidspunktet.

§ 5 Regulering av ferdssel

All ferdssel skal skje varsamt og ta omsyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminne.

I naturreservatet gjeld følgjande reglar om ferdssel:

- a) Motorisert ferdssel på land og i vatn er forbode, medrekna landing og start med luftfartøy.
- b) Utanom eksisterande vegar er bruk av hest og kjerre og riding forbode.
- c) Utanom eksisterande vegar og stiar er bruk av sykkel forbode.

§ 6 Generelle unntak frå reglane om ferdssel

Ferdselsreglane i § 5 er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsverksemd, og gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgåver som er fastsett av forvaltningsstyresmakta. Unntaket gjeld ikkje for øvingsverksemd.

Ferdselsreglane i § 5 andre ledd er ikkje til hinder for:

- a) Naudsynt motorferdsel i samband med uttransport av sjuke og skadde bufe. Kjøretøy som nyttast skal vere skånsame mot markoverflata. Det skal gjevast melding til ansvarleg oppsyn for verneområdet før transporten tek til.
- b) Naudsynt uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikkje set varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvaret sine luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsreglar

Forvaltingsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til:

- a) Tiltak i samband med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Merking, rydding og vedlikehald av eksisterande stigar og gamle ferdselsvegar.
- c) Hogst av etablerte plantefelt.
- d) Etablering av nye stiar og anna enkel tilrettelegging for friluftsliv, så lenge naturmiljøet ikkje blir skadelidande.
- e) Istandsetting, vedlikehald og skjøtsel av kulturminne.
- f) Avgrensa bruk av naturreservatet for aktivitetar som nemnde i § 3 d.
- g) Mellombels oppsetting av gjerde i samband med beiting.
- h) Øvingskøyring for formål nemnt i § 6 første ledd.
- i) Uttransport av felt elg og hjort med anna kjøretøy enn nemnt i § 6 andre ledd b.
- j) Uttak av ved til hytte i reservatet.
- k) Merking og preparering av skiløype.
- l) Bruk av naturreservatet i miljøtilpassa reiselivsverksemd, etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- m) Naudsynt motorferdsel i samband med aktivitetar etter § 4 f og j og § 7 a, b, c, e, g og j.

§ 8 Generelle dispensasjonsreglar

Forvaltingsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta dersom det ikkje strid mot formålet med vernet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig, eller dersom omsyn til tryggleik eller til vesentlege samfunnsinteresser gjer det naudsynt, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltingsstyresmakta, eller den forvaltingsstyresmakta fastset, kan setje i verk tiltak for å oppretthalde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltingsplan

Det kan utarbeidast forvaltingsplan med nærare retningsliner for forvaltning av naturreservatet. Forvaltingsplanen kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltingsstyresmakt)

Miljødirektoratet fastset kven som skal vere forvaltingsstyresmakt etter denne forskrifta.

§ 12 Iverksetjing

Denne forskrifta tek til å gjelde straks.

Samstundes vil forskrift FOR-2017-12-01-1881 om vern av Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, Gjerstad kommune i Aust-Agder og Nissedal i Telemark bli oppheva.

Kart over Solhomfjell og Kvenntjønnane naturreservat, medrekna utvidinga i Drangedal.

Forslag til forskrift for Ørnehallen naturreservat,

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik edelløvskog i lavlandet med utformingene lågurteikeskog og rasmark-lindeskog, med mye død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av sopp, lav, insekter og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Drangedal kommune: 31/5, 42/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk ..... datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i ... kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Utsetting av saltsteiner.
- h) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende stier er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe.
Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b) Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- d) Hogst av etablerte plantefelt.
- e) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.

- f) Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g) Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 d og f.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart over Ørnehallen naturreservat – se eget vedlegg

Forslag til forskrift for Østeråfjellet naturreservat

Fastsatt ved kongelig resolusjon .....med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av rik edelløvskog med utformingene blåbæreskog, lågurteikeskog og rasmark-lindeskog, med en del død ved og gamle og hule eiketrær.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og trua arter av sopp, lav, insekter og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Drangedal kommune: 31/5.

Naturreservatet dekker et totalareal på ..... daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk ..... datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i ... kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e) Bålbrenning og bruk av grill er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- f) Utsetting av saltsteiner.
- g) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) **Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier**
- b) Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- d) Høgst av etablerte plantefelt.
- e) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f) Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g) Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og § 7 b og f.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart over Østeråfjellet naturreservat – se eget vedlegg